

บทที่ 4

ประเทศไทยกับผลที่ได้จากการประชุมเอดส์โลก

ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพประชุมเอดส์โลกครั้งที่ 15 ที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 11-16 กรกฎาคม 2547 โดยมีผู้ลงทะเบียนทั้งสิ้น 17,001 คน จากประเทศต่าง ๆ โลก 192 ประเทศ และในวันสุดท้ายของการประชุม นายเนลสัน แมนเดลา อดีตประธานาธิบดี สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยในพิธีปิดการประชุม นานาชาติ เรื่องโรคเอดส์ ได้เรียกร้องให้ทุกประเทศบริจาคเงินช่วยเหลือกองทุนโลกและชี้ว่าการแก้ไข ปัญหาเอดส์ ที่ จะต้องทำอย่างบูรณาการทั้งการป้องกันให้ขาดไวรัสและให้ความสำคัญกับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยเฉพาะ กลุ่มที่ด้อยโอกาส โดยให้ยึดหลัก Access for all (เท่าเทียมและทั่วถึง) คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยทุกคนที่ได้รับ ยา ถึงแม้จะไม่ได้รักษาโรคแต่จะช่วยลดการขยายตัวและทำให้มีชีวิตยืนยาว สามารถอยู่ในโลกนี้อย่างปกติทั่วไป

ประเทศไทยกับผลที่ได้จากการประชุม

1. ปัญญาจากการประชุม

การประชุมครั้งนี้ได้มีปัญญาด้านผู้นำ และปัญญาชุมชนเกิดขึ้น ประเด็นสำคัญที่ระบุ ได้แก่ การที่ปัญหาเอดส์เป็นปัญหาวิกฤตการณ์ที่มีผลกระทบต่อมนุษยชาติทั่วโลก และเป็นภาระเร่งด่วนต้องรีบ ดำเนินการให้เกิดผลอย่างรวดเร็วโดยการเสริมสร้างและยืนยันอย่างหนักแน่นที่จะต้องพัฒนาให้เกิดความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนของสังคม และความต้องการให้ทุกประเทศและทุกองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำในทุกระดับ จะต้องพัฒนางานด้านป้องกัน โดยตั้งเป้าให้คนรุ่นใหม่ ปลอดจากเอดส์ให้มากที่สุด ส่งเสริมการเข้าถึงยาต้าน ไวรัสและการบริการด้านการป้องกัน การดูแลรักษาอย่างครอบคลุมและทั่วถึงและการลดปัญหาการแบ่งแยก กีด กันผู้ติดเชื้อ เนื้อหาของปัญญาผู้นำมุ่งที่การผลักดันให้เกิดนโยบายและกฎหมายรองรับการขยายโครงการใน ระดับต่าง ๆ ทั้งในด้านการป้องกัน การรักษาดูแล การชักชวนผู้นำคนอื่น ๆ ในทุกภาคส่วนอื่น ๆ ให้เข้าร่วม ทำงานด้านโรคเอดส์มากขึ้น นอกจากนี้ องค์การระหว่างประเทศ มูลนิธิระดับนานาชาติและประเทศต่าง ๆ ทั้ง ประเทศในระดับผู้บริจาคและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่เผชิญกับปัญหาเอดส์อย่างรุนแรง เช่น ประเทศอินเดีย คำประกาศต่าง ๆ เหล่านี้ จะถูกนำไปปฏิบัติอย่างแท้จริงและควรจะได้มีการติดตามผลการดำเนินงานในการประชุม นานาชาติ เรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 16 อีก 2 ปีข้างหน้า ณ ประเทศแคนาดา

2. ความรู้ใหม่

ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เกิดขึ้นมากมาย เช่นความสำเร็จในการ ดูแลรักษาผู้ป่วยด้วยยาต้านไวรัส และได้เริ่มขยายการให้บริการแก่ผู้ป่วยที่อยู่ห่างไกล สำหรับประเด็นด้าน วิทยาศาสตร์ที่ได้รับความสนใจมาก เช่น วัคซีนสารกำจัดเชื้อ Microbicide สำหรับสตรีเป็นต้น

3. การพัฒนาเครือข่ายและการเสริมสร้างความร่วมมือ

ในการประชุมเอดส์โลกครั้งที่ 15 นี้ สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทย ทั้งในส่วนภาครัฐและภาคเอกชน เช่น

3.1 ความร่วมมือระหว่างไทยกับต่างประเทศ ในการจัดทำโครงการสนับสนุนยาต้านไวรัส ให้กับประเทศเพื่อขยาย การสนับสนุนถุงยางอนามัย

3.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การ UNAIDS องค์การอนามัยโลก (WHO) เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาความร่วมมือในลักษณะพหุภาคี

3.3 ความร่วมมือในส่วนของภาคประชาชน กลุ่มองค์กรในภาคประชาสังคม เช่น องค์กรศาสนา องค์กรชุมชน องค์กรผู้ติดเชื้อเอดส์ และองค์กรพัฒนาเอกชนด้านเอดส์ ได้พบปะกันหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาทางเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงาน ในระดับสากล ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

4. ด้านระบาดวิทยาและการป้องกัน

4.1 ปัญหาการแพร่ระบาดของภูมิภาคเอเชีย เป็นประเด็นปัญหาที่กล่าวถึงกันอย่างกว้างขวาง การแพร่ระบาดของภูมิภาคนี้อาจมีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่เข้าถึงยากหรือกลุ่มประชากรที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น กลุ่มผู้ติดยาเสพติด กลุ่มชายรักร่วมเพศ หญิงขายบริการทางเพศ

4.2 แนวคิดในการป้องกันการแพร่ระบาดใหม่ ๆ ที่กำลังดำเนินการศึกษา เช่น การขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะ การฉีดยาต้านไวรัสหรือการป้องกันการแพร่เชื้อ เอส ไอ วี การใช้สารเคลือบช่องคลอด การรักษาโรคเริมชนิดที่ 2

4.3 แนวทางในการป้องกันโรคที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าได้ผลในการป้องกันโรค เช่น ถุงยางอนามัย มาตรการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การใช้เข็มฉีดยาที่สะอาดกลับได้รับการยอมรับที่จะนำไปใช้ไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถุงยางอนามัยในกลุ่มวัยรุ่น

4.4 การติดตามสถานการณ์ปัญหาเอดส์ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางว่าระบบเฝ้าระวังระบบการติดตามประเมินผลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการวางแผนการแพทย์ และประเมินผลมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรค ประเด็นที่สำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงในการประชุมครั้งนี้ คือ การเฝ้าระวังปัญหาโรคเอดส์ให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาแนวทางในการนำการเฝ้าระวังการติดเชื้อ HIV รายใหม่มาใช้ในระดับที่กว้างขวางขึ้น เช่น ในระดับชาติ

5. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ในการประชุมประเด็นภาพรวมในด้านสังคมและเศรษฐกิจ

5.1 ให้ความสำคัญกับประเด็นเศรษฐกิจ คุณภาพในการดำเนินชีวิต รวมถึงครอบครัว ชุมชน สังคม ของผู้ติดเชื้อและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์

5.2 เน้นการเข้าถึงที่ถ้วนทั่วและเป็นธรรมมากขึ้น สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างต่อสถานการณ์ป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในปัจจุบัน

5.3 รูปแบบการแพร่ระบาดในประเทศที่ยากจนสร้างปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม การดูแลสุขภาพผู้ติดเชื้ออย่างไร

5.4 การตอบสนองในระดับชุมชนและระดับประเทศ เสนอให้มีการออกแบบและประเมินผลการดำเนินงานจากหลาย ๆ การประชุม เพื่อนำข้อเสนอและการพิจารณาต่าง ๆ ไปปรับปรุงและดำเนินการ โดยมีแนวทางพิจารณาหลัก ๆ ดังนี้

5.4.1 ระบบการศึกษาและการให้ข้อมูลข่าวสาร

5.4.2 ศาสนา

5.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลและสร้างต้นแบบที่เหมาะสมในการดำเนินการ

5.5 กลุ่มเปราะบางในสังคม

กลุ่มเปราะบางในสังคมที่ถูกตีตราและเลือกปฏิบัติ ที่ได้รับความสนใจในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเอดส์ คือ

5.5.1 ผู้ที่ต้องอาศัยร่วมกับผู้ติดเชื้อ

5.5.2 หญิงขายบริการ

5.5.3 วัยรุ่นทั้งที่ติดเชื้อและไม่ติดเชื้อ

5.5.4 เด็กกำพร้าและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์

5.5.5 ผู้สูงอายุ

5.5.6 กลุ่มอพยพย้ายถิ่นและผู้พลัดถิ่น (Displaced and mobile people)

5.5.7 กลุ่มหญิงอายุน้อยที่ยากจนและแต่งงานแล้ว

5.5.8 กลุ่มคนรักเพศเดียวกันและคนข้ามเพศ

สาเหตุหลักที่สร้างปัญหาประชากรชายของทุกกลุ่ม คือ อุดมการณ์ความเชื่อและบรรทัดฐานในสังคมที่สั่งสมขัดเกลาคมนในสังคมให้มองคนกลุ่มนี้ไปในทางลบ ระบบการศึกษาที่ผลิตซ้ำ ความเชื่อและมุมมองดังกล่าว และระบบเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรมทำให้คนกลุ่มนี้ถูกกระทำด้านต่าง ๆ และยากจน

6. ข้อเสนอให้จัดลำดับความสำคัญระหว่างการรักษาพยาบาลและการป้องกัน

6.1 การจัดสรรงบประมาณ

6.2 การกำจัดความยากจนและสร้างความเท่าเทียมทางสิทธิมนุษยชน

6.3 การรับรู้และเข้าถึงการให้คำปรึกษาและการตรวจเลือดอย่างสมัครใจ

6.4 ศึกษาผลกระทบด้านต่าง ๆ